
Vergaderjaar 2019–2020

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2174

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2020

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de informele videoconferentie van de leden van de Raad Buitenlandse Zaken van 15 juni 2020.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

GEANNOTEEERDE AGENDA INFORMELE VIDEOCONFERENTIE VAN DE LEDEN VAN DE RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 15 JUNI 2020

Introductie

Op 15 juni aanstaande zal de Raad Buitenlandse Zaken plaatsvinden via videoverbinding. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan deze Raad. Naast het gebruikelijke agendapunt *Current Affairs*, waar met name de *Sudan Partnership Conference* aan de orde zal komen, zal ook gesproken worden over de trans-Atlantische relatie. Het is voorzien dat deze discussie wordt gevolgd door een informeel overleg (door middel van videoconferentie) van de ministers met de Amerikaanse *Secretary of State* (SoS) Mike Pompeo.

Current Affairs

Sudan Partnership Conference op 25 juni 2020

De Raad zal vooruitblikken op de *Sudan Partnership Conference*. Duitsland organiseert, met mede-gastheren EU en VN en met Sudan, op 25 juni a.s. een *virtuele high level partnership conference*. Deze conferentie moet het startpunt zijn van een proces van ondersteuning aan de stabilisatie en de transitie van Soedan. Belangrijk doel van de politieke conferentie is het verzamelen van externe financiering voor een Wereldbank-trustfund, zodat Soedan de financiële ruimte krijgt de broodnodige sociaaleconomische hervormingen door te voeren. Daarnaast zal tijdens de conferentie politieke steun worden uitgesproken voor het transitieproces. Dit blijft van belang gezien het wankel evenwicht tussen militaire en civiele leden van de Soevereine Raad. Nederland vindt het van belang dat Soedan onverkort meewerkt met het ICC in de zaak Al-Bashir.

Videoconferentie met Secretary of State Pompeo

De Raad zal naar verwachting een onderhoud per videoverbinding hebben met SoS Pompeo van de Verenigde Staten. De precieze vormgeving van het gesprek met SoS Pompeo is op het moment van schrijven nog niet duidelijk. Gelet op de beschikbare tijd, is het waarschijnlijk dat niet alle Lidstaten individueel kunnen interveniëren. Naar verwachting zal dit groepsgewijs gebeuren, waarbij één lidstaat het woord zal nemen namens een groep andere lidstaten.

De COVID-19 crisis heeft het belang van de trans-Atlantische betrekkingen opnieuw onderstreept. Nederland en de VS hebben bijvoorbeeld goed kunnen samenwerken om de repatriëring van burgers soepel te laten verlopen. Ook op gezondheidsterrein is de samenwerking intensief, o.a. op gebied van vaccinontwikkeling en de productie van medische apparatuur. Waar mogelijk wordt kennis gedeeld Nederland en de VS en worden handelsstromen zoveel mogelijk opgehouden ondanks de noodzakelijke beperkingen als gevolg van de virusuitbraak. Tevens hebben de VS en de EU in verschillende verbanden opgetrokken in het detecteren en analyseren van desinformatie en deze uitwisseling is waardevol gebleken.

Het verder bestendigen van de trans-Atlantische relatie is ook van belang om de geopolitieke uitdagingen, die door de COVID-19 crisis versneld zijn, als Europa goed het hoofd te kunnen bieden. Nederland zal aangeven dat het daarbij van belang is dat de EU zo gezamenlijk mogelijk optrekt. Binnen de sterke bondgenootschappelijke betrekkingen die er met de VS

zijn, is er ook ruimte om te spreken over meningsverschillen. Het ligt daarom voor de hand dat er tijdens deze bespreking ook ingegaan zal worden op de aankondiging van President Trump dat hij de banden met de WHO wil verbreken en de aankondiging van de VS dat het Open Skies Verdrag opgezegd gaat worden. Uw Kamer is reeds geïnformeerd over het Nederlandse standpunt inzake standpunt VS ten opzichte van de WHO (Kenmerk 2020D17178). Nederland en de Europese landen hechten aan het Open Skies verdrag, als onderdeel van de Europese veiligheidsarchitectuur en als vertrouwenwekkende maatregel op zichzelf. Nederland is van mening dat onenigheid over interpretatie en uitvoering van het verdrag besproken dient te worden in de daartoe beschikbare (verdrags-)fora. Nederland en 10 andere Europese landen hebben op 22 mei jl. een verklaring terzake uitgegeven waarin de VS opzegging wordt betreurd. In diezelfde verklaring wordt ook onderstreept dat Rusland zich niet aan zijn verplichtingen houdt.¹

Meer in het algemeen zullen Europese lidstaten, waaronder Nederland, bepleiten dat VS engagement in het multilaterale stelsel (zowel de wapenbeheersingsarchitectuur, de Bretton Woods instellingen, de WTO en de verschillende VN organisaties) in het belang is van Nederland en Europa. Samen kunnen de VS en de EU meer bereiken om deze organisaties waar nodig te hervormen en het hoofd te bieden aan systeemconcurrenten die er soms andere waardepatronen erop na houden.

Het gesprek met SoS Pompeo zal mede plaatsvinden tegen de achtergrond van de tragische dood van de heer George Floyd en de daaropvolgende gebeurtenissen. Het kabinet begrijpt dat dit aangrijpend is voor mensen in de VS, maar ook elders en in Nederland, en aanleiding geeft tot demonstraties. De ontwikkelingen in de VS, in het bijzonder de geweldsincidenten in meerdere steden en de aanvallen op journalisten, zijn zorgelijk; tegelijkertijd beschikt de VS als democratische rechtstaat over de instrumenten om de situatie tot een goed einde te brengen en incidenten op te helderen en zo nodig te vervolgen. Hierover staat Nederland in contact met de Amerikaanse autoriteiten. Nederland staat wereldwijd pal voor mensenrechten als het recht op vreedzame demonstraties, gelijke rechten voor iedereen, persvrijheid en vrijheid van meningsuiting.

In het gesprek met SoS Pompeo zal naar verwachting tevens gesproken worden over China (ook inzake onderwerpen betreffende economische veiligheid), het Amerikaanse plan voor het Midden-Oosten Vredesproces (ook in relatie tot mogelijke Israelische voornemens tot annexatie), de veiligheidssituatie in het oostelijk Middellandse Zeegebied en Oekraïne.

Overig

Ministeriële bijeenkomst Oostelijk Partnerschap

Op 11 juni aanstaande vindt een ministeriële bijeenkomst plaats via videoconferentie met de ministers van buitenlandse zaken van de EU en landen van het Oostelijk Partnerschap. Ik ben voornemens deel te nemen aan deze bijeenkomst. De ministeriële bijeenkomst zal in het teken staan van de voorbereidingen voor de top tussen de EU en de landen van het Oostelijk Partnerschap die zal plaatsvinden via videoconferentie op 18 juni aanstaande.

De Nederlandse inzet voor de ministeriële bijeenkomst is overeenkomstig het Nederlandse standpunt zoals uiteengezet in het BNC-fiche (Kamerstuk

¹ <https://nl.ambafrance.org/Open-Skies-Treaty-Statement-of-the-Foreign-Ministries-of-France-Belgium-Czech>.

22 112, nr. 2869) over de mededeling van de Commissie en Hoge Vertegenwoordiger van 18 maart jl. Nederland legt de nadruk op goed bestuur en rechtstaatontwikkeling, alsmede op vergroening van het Oostelijk Partnerschap. Naast het benadrukken van solidariteit met de landen van het Oostelijk Partnerschap in de strijd tegen de COVID-19 crisis zal het kabinet met name onderstrepen dat voortgaande implementatie van de hervormingsagenda van groot belang blijft.

Over de Nederlandse inzet voor de top op 18 juni zal uw Kamer separaat geïnformeerd worden via de geannoteerde agenda voor de Europese Raad van 19 juni aanstaande.